

2020 – ANUL IORGA, ANUL SĂMĂNĂTORIȘTILOR (XLIX):

Să începem a ni face și noi datoria: nu e prea de vreme!

- IDEALUL - constanți în sinceritate și schimbători în convingeri?

Anul Iorga
Anul sămănătoriiștilor

Să începem a ni face și noi datoria: nu e prea de vreme!

Noi, **cei de sus**, nu putem înșira jertfele noastre fără răsplată.
Unii ne-am găsit stăpînitori prin naștere, **alții** am răzbătut ușor la stăpînire. **Dreptul la patrie** nu-l avem și prin jertfa noastră de clasă!

Nicolae Iorga

IDEALUL (după Sully Prudhomme)

E cerul limpede și e'nstelat ...
Gîndesc la astrul cel mai depărtat
Privirea-mi azi zădarnic l'ar căta ...
Și ochii altor vremuri va'ncînta
Cînd astru-acesta va sclipi vioiu, ...
O, voi ai omenirii fii de-apoi!

MISIUNEA PUBLICISTULUI!
Sunt gazete de luptă și gazete de pace!
constanți în sinceritate și schimbători în convingeri ...

șagunism - tribunism - sămănătorism

prin cultură un organism social

Continuăm reproducerea cuvântării «Ce e „PATRIA”? - idei dintr’o conferință ținută la Roman în ziua de 21 februar 1910 de N.Iorga»: «În Muntenia filantropia aceasta o face cămătarul Român, Grec, Bulgar; în Moldova Evreul, în vederea aceleiași camete filantropice. Cînd însă azi banca populară poate da banul, astfel de declarații se vor face tot mai rare. O fi dorind țaranul de “pămîntul larg” al Rușilor, de țara izlazurilor slobode, de stăpînirea părintească a Împăratului, el care, într’o țară unde mai toată politica e stăpînită de grija avantajilor materiale, poate să aibă grija intereselor lui materiale; el, care și din basm, lumea închipuirii lui, știe mai întîiu de Împărați și fete de Împărat, cari au Împărații de pămînt și Împărății de iubire pentru Feții frumoși cei adevărați. Dar cercetați anecdotele populare, cîntecele satelor, de glumă și de jale, cercetați-le cu alt simț decît al criticului evreu de la „Noua Revistă Română”, care, vorbind de anecdotele d-lui Speranță, nemerește pe cele despre Unguri, Greci, Bulgari, Ruși, dar nu despre Evrei. Și veți auzi plînsul pentru „Prutul rău blăstemat”, veți ride de batjocura împotriva străinului care în moșia noastră n’are drept. Și e însemnată această seculară glumă, fără ură – căci **țaranul nostru e creștin - fără despreț - fiindcă țaranul nostru nu e trufaș**, - dar cu un fel de simț particular despre inferioritatea acestor oameni aici. **Clasele superioare, cui nu s’au închinat?** Odată nobleța era în chip firesc a Grecilor, apoi a Francesilor; mîne va fi poate a Germanilor, a Englesilor. Firește, noi venim în al doilea rînd, în toate. Și, pe cînd sus era veșnica umilință față de străin, jos era instinctul

nestrămutat al superiorității etnice, menite spre sigura biruință. Noi, cei de sus, nu putem înșira jertfele noastre fără răsplată. Unii ne-am găsit stăpînitori prin naștere, alții am răzbătut ușor la stăpînire. Dreptul la patrie nu-l avem și prin jertfa noastră de clasă. Și precum străinilor trebuie să li recomandăm a ne slăbi cu petițiile și a începe o lungă activitate de jertfe care să poată răscumpăra lipsa de jertfe în trecut, pentru ca, pe urmă, să putem răsplăti individual cu dreptul la patrie pe cine vom găsi noi cu cale, - noi înșine sîntem datori a ne pune față de patrie, prin muncă și jertfă, în același rînd cu cei mulți și săraci, cari prin muncă și jertfă au știut să păstreze cel d'întăiu rînd între represintanții patriei românești. Să începem a ni face și noi datoria: nu e prea de vreme! N. Iorga».

O privire retrospectivă a ultimelor milenii de civilizație, poate convinge - pe contemporani - că fiecare generație a avut un ideal, șirul căutării acestor idealuri contribuind la un proces continuu, definind practic „**progresul umanității**”!

În revista „**Sămănătorul**” anul IX, nr 1 (1 ianuarie 1910), era publicată poezia „**IDEALUL**” (Sully Prudhomme): «**E cerul limpede și e'nstelat/ Și luna plină, iar al lumii duh/ Plutește ca o taină prin văzduh./ Gîndesc la astrul cel mai depărtat./ Privirea-mi azi zădarnic l'ar căta,/ Dar alba-i rază, călătoare-acum,/ Pămîntul nostru-l va'ntîlni în drum/ Și ochii altor vremuri va'ncînta./ Cînd astru-acesta va sclipi vioiu,/ Cel mai frumos și cel mai depărtat,/ Să-i spuneți dragostea ce i-am păstrat./ O, voi ai omenirii fii de-apoi! C. Teodorescu**».

În revista „**Sămănătorul**” nr 18, din 2 maiu 1910, apărea articolul „**MISIUNEA PUBLICISTULUI**”: «**Sunt gazete de luptă și gazete de pace. Și unele și altele sunt menite să ție un echilibru statornic în sufletul și activitatea maselor. Dar numai gîndul curat, numai priceperea omului convins de ideea ce-o apără, fac un real serviciu oamenilor. Publicistul e semănătorul ideilor de dreptate și înfrățire a celor aleși, e persecutorul vițiilor ce se strecoară în moravuri totdeauna pe căi piezișe și sapă temelia așezămintelor sănătoase, e inima și avîntul publicului, e voința unită, conștientă, a energiilor latente. Din lumea seninătății lui, ne îndreaptă spre atmosfera intelectuală pregătită de marii gînditori ai trecutului. Ideea, trecută astfel cu pietate, ca o faclă, din generație în generație, se poate schimba într'o forță înfiorătoare pentru cei ce îi stau piedică în cale. Din țară în țară ea sfarmă lanțurile robilor, dărîmă bastiliile și întronează în locul bunului plac, sfetnicii îngrădiți cu răspunderea faptelor. Iat'o în Germania, cântată la început de poeți, vibrează în glasurile fragede ale miilor de școlari conduși de umilii lor dascăli de sat, crește din ce în ce în sufletul unui popor întreg și strînge micile stătulețe germanice într'un puternic imperiu! Iat'o la gurile Dunării, încolțind timidă în fabulele unui Alexandrescu, vibrează în versurile unui Cârlova, cucerește sufletele conducătorilor politici și adună o mână de români cari se dușmăneau de atîta vreme, într'un singur suflet cu o singură iubire. E ne-asemănată puterea misterioasă a ideei și în oastea ei, lângă atîți comandanți iluștri, nici un soldat fie el cît de umil, nu este de prisos dacă e disciplinat și pătruns de sfințenia menirei lui. Pentru a o duce la isbîndă trebuie însă s'o iubești din tot sufletul și din tot cugetul tău. Muncind neadormit pentru dînsa, ea îți dă și o recompensă la care nu te aștepți; neîncetata preocupare de binele altora coboară în inima ta acea liniște și putere de sine, pe care numai statornicia muncei senine ți-o poate da. Dar câte horde barbare, alături de o mână de cruciați! Și totuși, întodeauna biruința va fi de partea cauzelor**

drepte ... De aceia, ori de câte ori auzim de o întreprindere care s'a păruit cu atât mai repede, cu cât mai strălucitor i se anunța începutul, să ne întrebăm dacă la temelia ei a fost – ca în legenda Curtei de Argeș, o jertfă în ziduri – desinteresarea ce-o dă puterea sacrificiului sau dacă nu cumva socoteli mărunte și egoiste nu s'au pus în cale, zădărniciind atingerea țintei. Acela care nu se simte capabil de abnegațiune, e mai bine să nu îmbrățișeze nici odată o cauză sfântă, căci ar lua numele adevărului în deșert, și adevărul se răsbună. Numai așa cel puțin, ar avea prilejul să nu-și facă sie-și rău, dacă binele ne e în stare să-l facă altora. Și cât e de întins câmpul ce-i dat publicistului să-l cultive! Dar dacă mai ales împrejurările l'a adus în fruntea unei mișcări, se cere să vadă clar în sufletul lui: să nu aibă nici odată vreme să-și pue singur pe frunte laurii ce-și închipue că-i merită drept răsplată a luptei pe care-o duce și când a scris un cuvânt, o judecată, să știe sigur că nu poate răsări de nicăiri, spre surprinderea lui, neașteptate „facsimile” care să-i dărîme toate afirmările. În civilizațiile începătoare mai ales, sunt o seamă de oameni cu caractere ciudate, cărora un mare om de stat al nostru, cu o lungă experiență a vieții, le-a găsit această minunată formulă zicându-le „**constanți în sinceritate și schimbători în convingeri**”. **Pe aceștia, grozav îi joacă sinceritatea!**

În capetele lor ideile sunt așezate asemenea pasagerilor într'un otel unde nici unul nu ar cunoaște pe vecinul de alături. Închipuiți-vă ce mutră ar face niște asemenea călători, când otelierul i-ar aduna într'un singur salon și le-ar spune: domnilor, sunteți cu toții fii unui aceluiași tată! Așa-i cu ideile oamenilor „**constanți în sinceritate și schimbători în convingeri**”. Fiecare idee, e foarte sinceră în celula ei, dar scoase toate la lumină și puse față'n față, sunt așa de timide și jenate să-și recunoască originea comună, în cât ... nici nu îndrănesc să-și dea „**bună ziua!**”. Acela care pornește cu gândul să fie un agent de armonizare al sufletului mulțimei, trebuie să fie mai întâiu convins de armonia lui lăuntrică. Trebuie să se recitească singur în trecut, până chiar și în scrisorile importante cari au pornit dela el. Sufletul cel mai armonios care a condus vre-odată generațiile de cultură ale acestei țări, a avut obiceiul acesta, și ori cine ar avea ambiția să stea pildă generațiilor ce se ridică nu trebuie să fie străin de **grija asta de a rămânea egal cu sine însuși**. Cu multă dibăcie poți să educi pe alții, când în viața ta a fost o plăcere îndeletnicirea să-ți armonizezi propriul tău suflet».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-xlix-sa-incepem-a-ni-face-si-noi-datoria-nu-e-prea-de-vreme-idealul-constantii-in-sinceritate-si-schimbatori-in-convingeri-155521.html>

În: *Tribuna*, 6 decembrie 2020